

Mangelboden i kv Nunnan 15

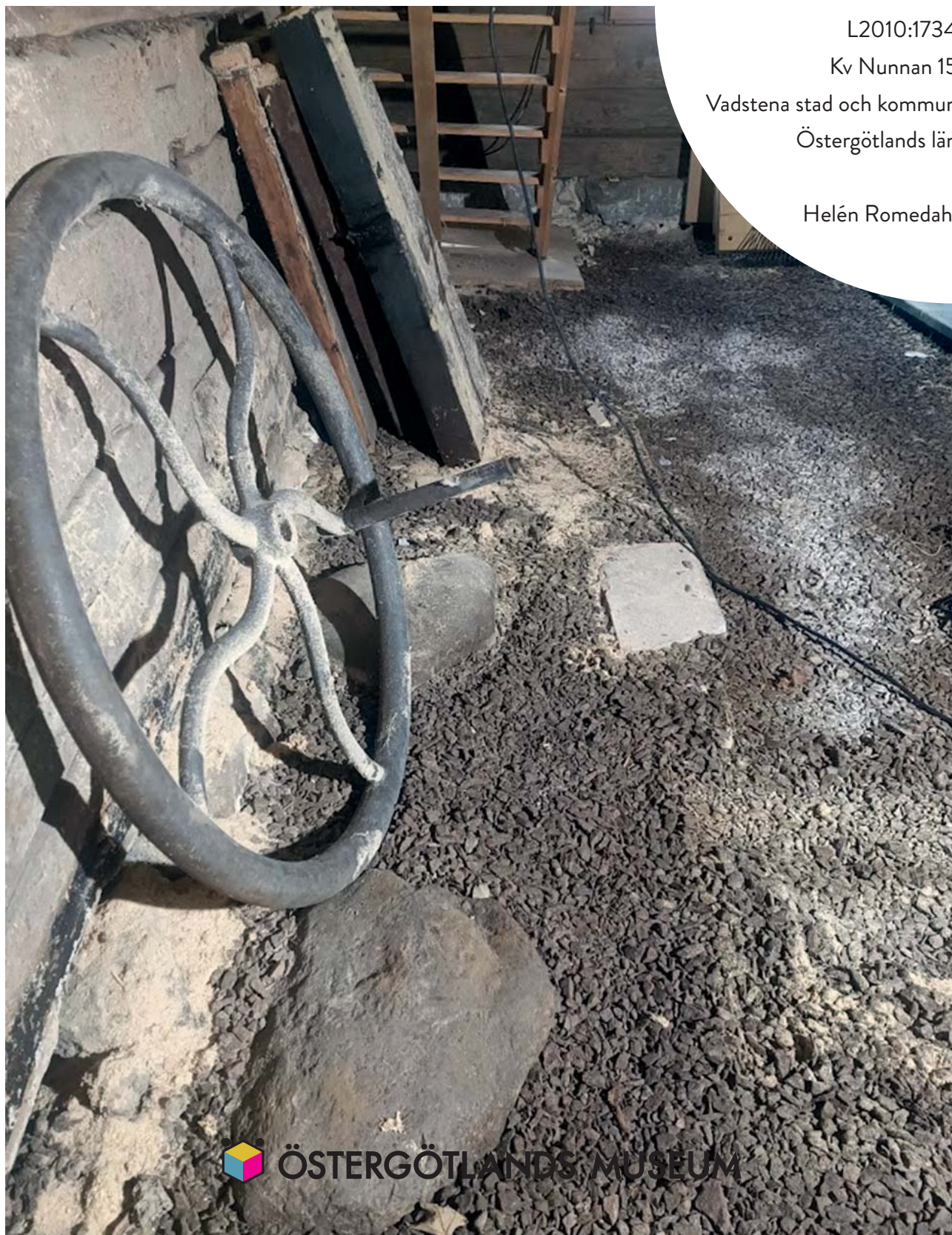
L2010:1734

Kv Nunnan 15

Vadstena stad och kommun

Östergötlands län

Helén Romedahl

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet/lokal/område/sträcka	Kv Nunnan 15
Socken/stad	Vadstena
Kommun	Vadstena
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	L2010:1734
Koordinatsystem	SWEREF99TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	RTK-GPS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens dnr	431-9471-2022
Länsstyrelsens handläggare	Maria Sjöquist
ÖM dnr	0236/2022
ÖM projektnr	002113
KMR uppdragsnummer	202201628
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Anne-Marie Landtblom
Projektledare	Helén Romedahl
Biträdande projektledare	-
Personal	-
Rapportansvarig	Helén Romedahl
Fältarbetstid	2022-12-28 – 2023-04-18
Totalt undersöktes	62 m ²
Fynd	Ja (ÖM C4821:1-52). Fynden förvaras på och fyndfördelas till Östergötlands museum.
Foto	Ja
Analys	-
ÖM Intrasisnr	OLM2023001
Grafik	Helén Romedahl
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.
Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.
Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

Mangelboden i kv Nunnan 15

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Tidigare arkeologiska undersökningar	6
Syfte och metod	7
Resultat	8
Mangelboden	8
Schakt för VA	11
Fyndmaterialet	13
Avslutande kommentarer	14
Referenser	14
Bilaga 1. Ritningar	16
Bilaga 2. Fyndlista	20

Omslagsbild: Insidan av den s k Mangelboden. Foto Helén Romedahl, ÖM.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM
ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

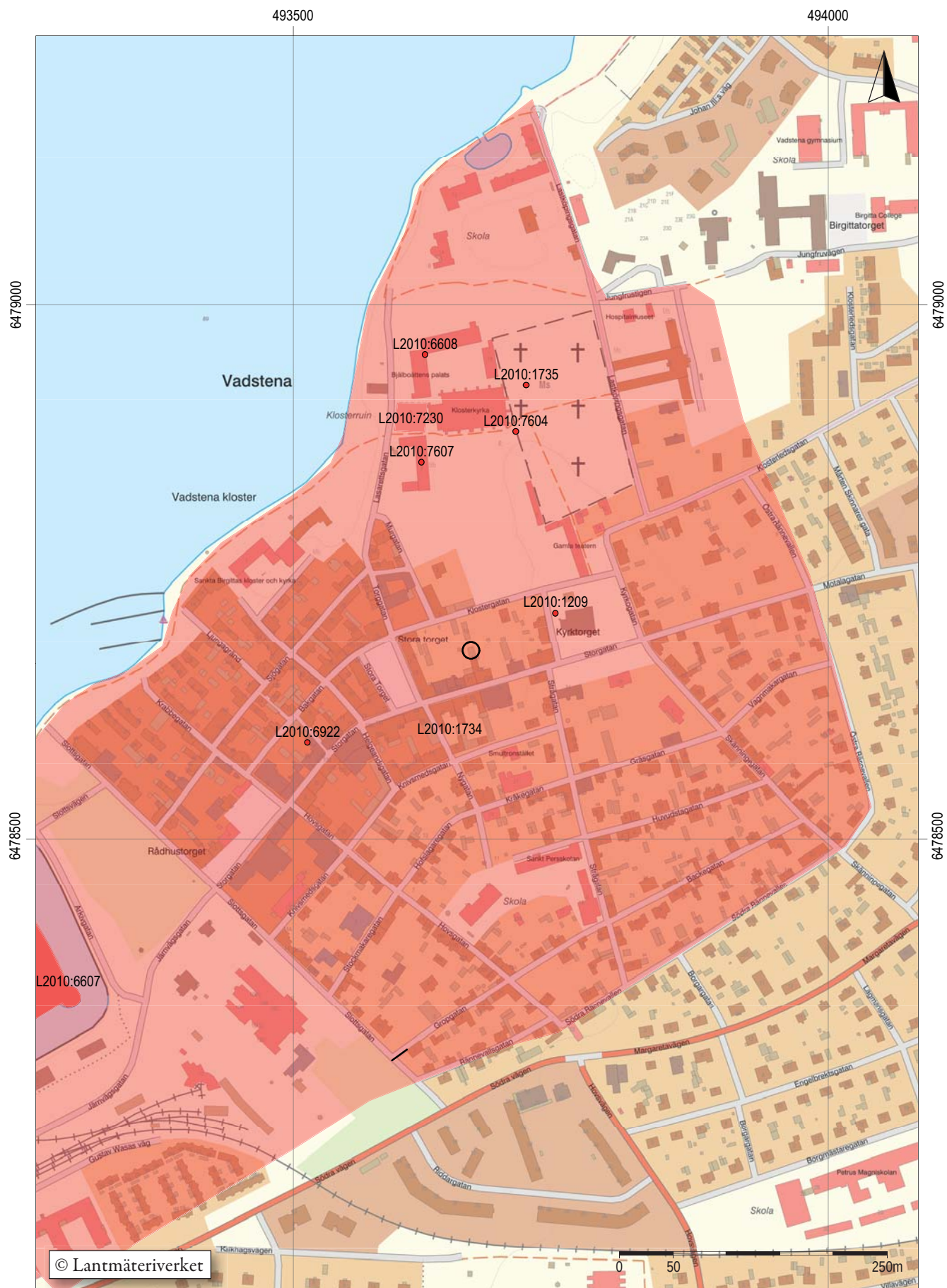
Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands museum har under perioden december 2022 – maj 2023 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i kv Nunnan 15 inom Vadstena stadslager, (L2010:1734). Arbetet utfördes i samband med två olika markingrepp – sänkning av golvytor i en träbyggnad från 1800-talet (den sk *Mangelboden*) och schaktningar för vatten och avlopp på anslutande gårdsyta. I *Mangelboden* framkom välbevarade kulturlager och rikligt med fynd av 1700-talstyp, framförallt keramik. Här framkom även möjliga spår efter en byggnad. På gårdsytan uppgick kulturlagertjockleken till minst en meter med bl a äldre gårdsbeläggningar och ett brandlager.

Helén Romedahl
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:5 000.

Inledning

Östergötlands museum har under perioden december 2022 – april 2023 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i kv Nunnan 15 inom Vadstena stadslager, (L2010:1734). Arbetet utfördes i samband med två olika markingrepp – sänkning av golvytor i en träbyggnad från 1800-talet (den sk *Mangelboden*) och schaktningar för vatten och avlopp på anslutande gårdsyta. Arbetet utfördes på uppdrag av Länsstyrelsen Östergötland. Sökande och kostnadsansvarig var Anne-Marie Landtblom. Ansvarig för fält- och rapportarbete var Helén Romedahl.

Områdesbeskrivning

Orten Vadstena omtalas i de skriftliga källorna första gången år 1268. Där fanns då ett betydande kungligt gårdskomplex med en palatsbyggnad. Gården donerades av kung Magnus och drottning Blanka år 1346 för byggnandet av klostret (Fritz 2000a:59ff). Palatset och området kring det undersöktes på 1950- och 1960-talet. Vid undersökningarna påträffades lämningar som tyder på att det funnits äldre träbebyggelse på platsen. Bland fynden fanns ett engelskt mynt daterat till 978–1016 e Kr (Stibéus 2000:45ff).

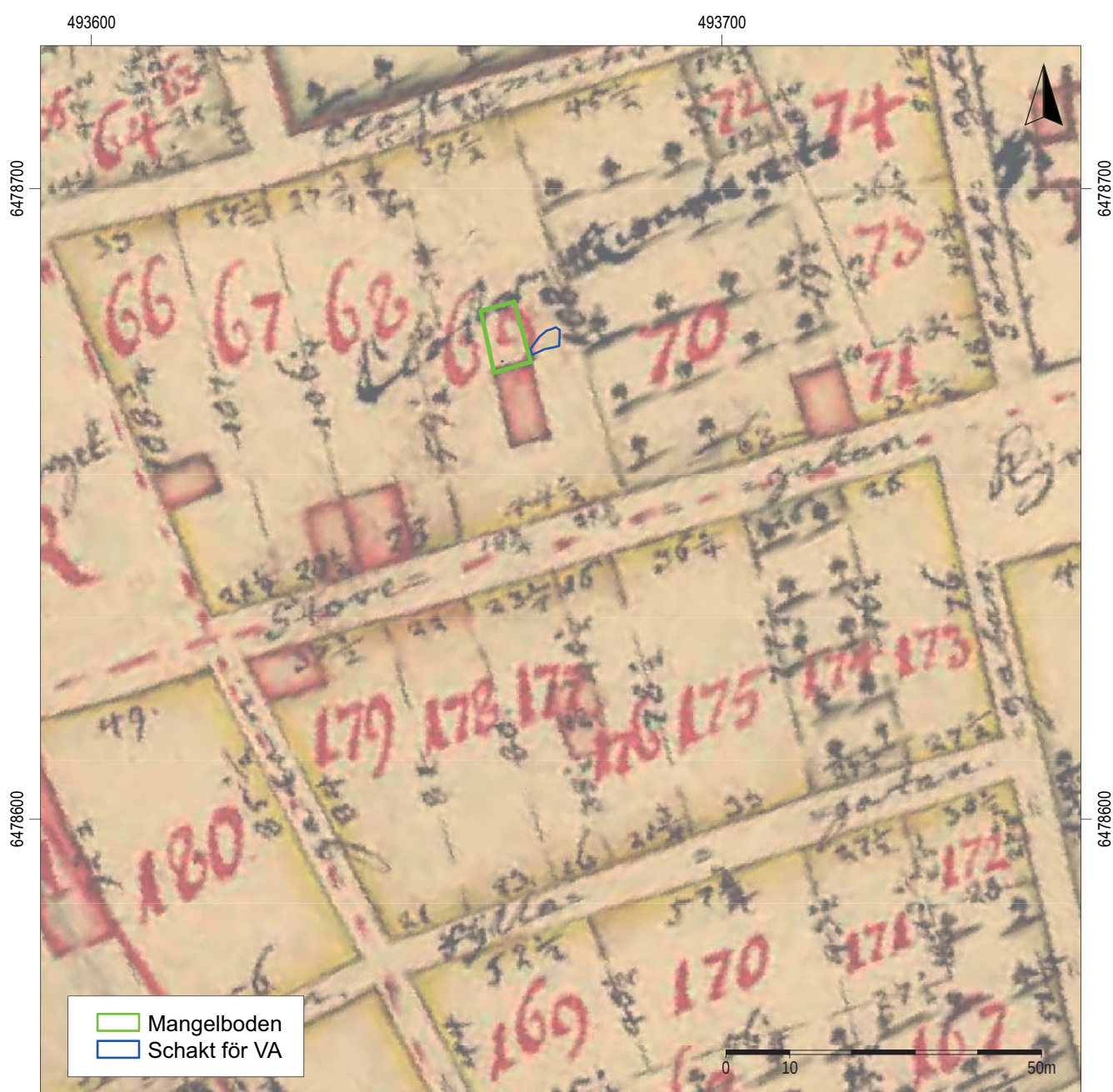
Ett hundratal meter söder om kungsgården låg sockenkyrkan S:t Per som ursprungligen var en

Figur 3. Undersökningsområdet i kv Nunnan. Skala 1:1 000.

romansk stenkyrka. Rester efter denna har påträffats i samband med flera arkeologiska undersökningar och år 2006 framkom en runristad gravhäll (tidigkristet gravmonument). Detta kan tyda på att det funnits en kyrka på platsen redan på 1000-talet (Sjöquist 2015). Den romanska kyrkan ersattes under 1300-talet av en större gotisk kyrka i tegel. Kring år 1830 revs den gotiska kyrkan, förutom dess torn som fick stå kvar. I dag ingår tornet i byggnaden Rødtornet (Hasselmo 1982). Huruvida det funnits en medeltida gård eller by i närheten av sockenkyrkan är okänt.

Kvarteret Nunnan ligger centralt inom Vadstena stadsområde, nära klosterområdet och ca 100 m väster om den ovan nämnda sockenkyrkan S:t Per. I kvarteret finns idag två kvarstående medeltida byggnader – belägna inom fastigheterna Nunnan 2–3 och inom aktuell fastighet, kv Nunnan 15. Den medeltida byggnaden inom tomten är uppförd av sten. I byggnadens bottenvåning finns två välvda ingångar och inne i byggnaden två parallella tunnvalvda rum (Hasselmo 1982). På 1705 års karta finns stenhuset markerat och ligger vid denna tid inom tomt nr 69 vilken då ägdes av köp- och handelsmannen Jonas Giöthe (LMS Akt A24:130).

Figur 4. Undersökningsområdet mot bakgrund av 1705 års stadskarta. Dikt an mot mangelboden (grön ploygon) ligger det medeltida stenhuset. Skala 1 000.

Tidigare arkeologiska undersökningar

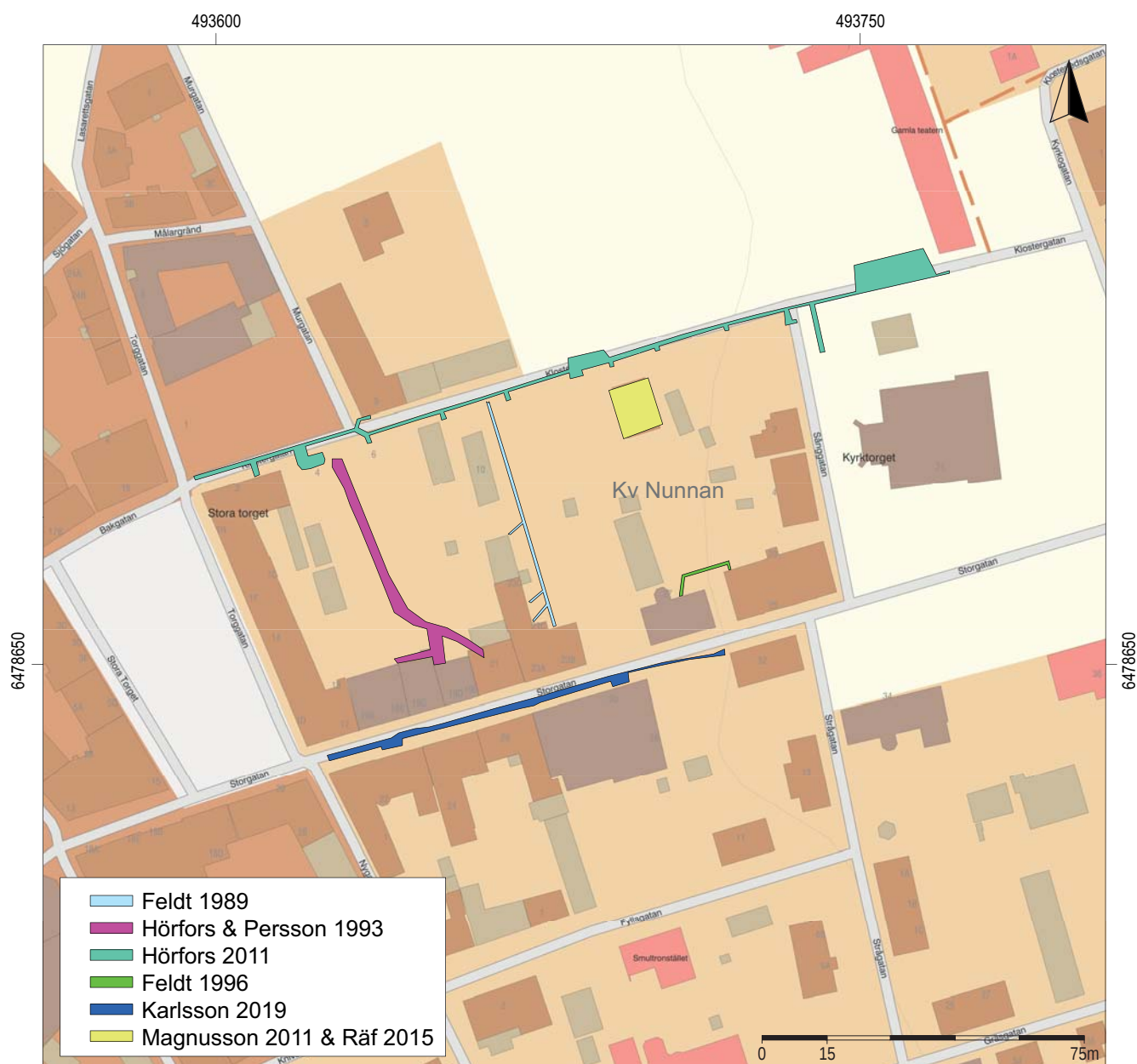
I kvarteret Nunnan och i dess angränsande gator har flera arkeologiska undersökningar genomförts. Undersökningarna presenteras kort här nedan i kronologisk ordning.

År 1989 utfördes en antikvarisk kontroll i samband med schaktningsarbeten för VA-ledningar inom kv Nunnan 13 och 15. Kulturlager påträffades på 0,1–0,5 meters djup under markytan. Schakten var 0,4 m breda och 1,0–1,7 m djupa. Inom det aktuella schaktdjupet påträffades inte orörd mark. I de övre kulturlagren förekom rikligt med kalkbruk, sand och tegel. De undre lagren beskrivs som ”feta” vilket tyder på att de innehåller rikligt med nedbrutet organiskt material. På cirka

en meters djup under markytan framkom ett större sammanhängande brandlager. Dessutom påträffades två kullerstensläggningar, en broläggning av trä och rester efter en mur. Ett ben efter människa påträffades i ett av de övre jordlagren (Feldt 1989).

När gamla VA-ledningar skulle bytas ut i kv Nunnan 2–3 år 1993 genomfördes en arkeologisk undersökning. Schaktdjupet uppgick till ca 0,6–0,9 m och här dokumenterades bl a ett grusigt kulturlager som innehöll kalkbruk och tegelflis samt ett kulturlager med inslag av bark och träflis. Lämningarna fanns från 0,2–0,6 m under markytan. Tillvaratagen keramik var av 16–1700-talstyp (Hörfors & Persson 1993).

År 1996 utfördes en arkeologisk förundersökning inom fastigheten kv Nunnan 16. Arbetet föranledes av en akut vattenläcka. Kulturlager framkom på

Figur 5. Tidigare utförda arkeologiska undersökningar i och omkring kv Nunnan. Skala 1:1 500.

0,7 meters djup under dagens markyta. I schaktväggen kunde två bebyggelsefaser urskiljas med lämningar efter träkonstruktioner samt en stenläggning, sannolikt en gårdsplan (Feldt 1996).

Inför uppförandet av ett nytt boningshus i kv Nunnan 14 genomförde Östergötlands museum ett par arkeologiska undersökningar (Magnusson 2011 och Räf 2015). Här dokumenterades bl a en stenläggning och bebyggelselämningar i form av ett trägolv, syllstenar, spisfundament samt en yta belagd med tegel. Bebyggelselämningarna fanns på en nivå om 0,50–0,75 m djup under markytan (Räf 2015).

Utmed kvarterets norra och södra sida löper Kloster-gatan och Storgatan där arkeologiska undersökningar genomförts. År 1995 gjordes en omfattande arkeologisk undersökning i Klostergatan i samband med schaktning för VA-ledningar. Vid undersökningen framkom cirka en meter tjocka kulturlager samt lämningar efter gator (bl a fyra nivåer med träbelagda gator) och bebyggelse. (Hörfors 2011). Inför en omgestaltning av Storgatan år 2017 gjorde Östergötlands museum en arkeologisk undersökning. I schaktetappen närmast kv Nunnan (mellan Nygatan och Strågatan) framkom äldre gatunivåer och i botten på schaktet dokumenterades en avfallsgrop vars fyllning bl a innehöll köksavfall, inslag av bryggeriavfall samt spår efter linberedning. Här påträffades även en välbevarad lädersko (Karlsson 2019:42).

Syfte och metod

Syftet med undersökningarna var att övervaka schaktningsarbetet och med ett vetenskapligt arbetssätt undersöka och dokumentera lämningarna avseende karaktär och omfattning, samt om möjligt datera dem. Den arkeologiska undersökningen genomfördes som en schaktningsövervakning varvid framkomna lämningardokumenterades genom inmätningar, sektionsritningar, beskrivningar samt fotografering.

En del av den arkeologiska schaktningsövervakningen utfördes inomhus i den så kallade *Mangelboden*. Enligt 1973 års byggnadsinventering finns boden på tomten år 1822 (ÖM arkivhandling). Det saknas dock uppgifter om byggnadsår. Arbetet omfattade en sänkning av golvytan, ner till en nivå om ca 0,8 m djup. Detta innebar bl a att det stenbelagda golvet som fanns inom byggnaden avlägsnades. De första ca 0,2 m handschaktades med spade och skyffel men senare togs en mindre grävmaskin in i byggnaden. På grund av dåliga ljusförhållanden samt vatten som trängde upp var lämningen relativt svårundersökt men en sektionsritning upprättades över lagerföljden längs med byggnadens västra och södra vägg, se Bilaga 1. Någon digital inmätning var däremot inte möjlig att göra inne i byggnaden. Konstruktioner och lämningars läge ritades in för hand.

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Figur 6. Mangelboden. Foto mot väster, Helén Romedahl, ÖM.

Resultat

Mangelboden

Här nedan presenteras de arkeologiska resultaten från den så kallade *Mangelboden*. Lämningar och konstruktioner beskrivs i korrekt stratigrafisk ordning, från de äldsta till de yngsta lämningarna. Bokstäver och siffror inom parentes är benämningar som lämningarna fått på plan-/respektive sektionsritningarna (Bilaga 1). Nedan beskrivs lämningarna från den äldsta till den yngsta nivån.

Byggnad och brand

Stratigrafiskt äldst, på en nivå om 0,8–0,9 m under dagens markyta, fanns fragmentariska lämningar efter en byggnad som troligen har brunnit då det i botten av schaktet fanns ett skikt med orange och svart bränd sand (se profil 2, L7). Byggnadsresten utgjordes i plan av en stock (A) med två intilliggande stenar (B). Till byggnadslämningen knyts även två plankor i nord-sydlig och öst-västlig riktning (C). En av plankorna gick in under husväggen och dokumenterades i sektion på ritfilm (se profil 2) där det också framgår att den täcktes av ovan nämnda brandlager (L7). Byggnaden var anlagd på en nivå med relativt grov sand som innehöll en del tegelkross och träflis (L3).

Figur 7. På ett djup om 0,8–0,9 m fanns fragmentariska rester efter en byggnad. Skala 1:100.

Figur 8. På ca 0,8–0,9 m djup under markytan trängde vatten upp vilket gjorde lämningen något svårdokumenterad. Foto mot väster, Helén Romedahl, ÖM.

Figur 9. Trästocken (A) framtagen. Foto mot norr, Helén Romedahl, ÖM.

Figur 10. Exempel på dekorerade fat som tillvaratogs från Lager 2. Översta raden från vänster: fyndnr 3, 2 och 10 och längts ner fyndnr 1. Faten placerar sig tidsmässigt i 1700-tal. Foto Johan Levin, ÖM.

Utgjänningslager

Byggnadslämningen överlagrades sedan av ett 0,3–0,4 meter tjockt lager med brunrå heterogen sand (profil 1–2, L2) som innehöll en del tegelkross och träkol. Utmärkande för jordlagret var att det innehöll rikligt med kärlfragment av yngre rödgods. Dominerande kärltyp var fat med hemring, ristad och/eller målad dekor med tex koncentriska cirklar, växtmotiv eller vågband. I allmänhet var glasyren/dekoren relativt dåligt bevarad och bortflagnad men tidstypiska tidsdetaljer var ändå urskiljbara. I huvudsak placerar sig keramiken tidsmässigt i 1700-talet men det finns även exempel på skärvor som förefaller vara äldre. Lagret tolkas som ett utgjänningslager som påförts över ovan nämnda huslämning.

Stenläggning

Nästa fas representeras av en stenläggning där stenarna var lagda i ett 0,2 m tjockt sättsandslager (profil 1–2, L1). I Profil 1, på ca 2,7–5,0 m och på samma stratigrafiska nivå som sättsanden, fanns L6 som var ett mörkbrunt och matjordsaktigt lager. Lagret utgjorde underlag för fyra ca 0,2 m stora stenar. Dessa stenar motsvaras troligen inte av stenläggningen på fig 11. Sista fasen omfattar uppförandet av det nuvarande huset.

Figur 11. Stenläggningen inne i Mangelboden plockades bort för hand. Foto mot väster, Helén Romedahl, ÖM.

Schakt för VA

Strax utanför ingången till *Mangelboden* schaktades en yta upp för anslutning av vatten och avlopp. Schaktet var ca 3,90 x 2,85 m stort och schaktades i allmänhet ner till ett djup om ca 1,1 m. Vid ingången till boden ökades schaktdjupet till totalt ca 1,4 m. Orörd markhorisont nåddes inte inom befintligt schaktdjup. Även i detta schakt trängde vatten upp vilket gjorde det svårarbetat.

Här nedan presenteras de arkeologiska lämningarna i korrekt stratigrafisk ordning, d v s från de äldsta till de yngsta lämningarna (se Profil 3).

Det äldsta lagret var ett drygt 0,4 m tjockt gödsligt lager som innehöll en hel del träflis och större träfragment (Profil 3, L1). Lagret föreföll vara oskiktat och helt homogent. På en nivå framkom dock en flat kalkstensplatta och jorden under denna var identisk med överliggande jord. Det här skulle eventuellt kunna indikera två faser med detta var inget som kunde urskiljas vare sig i plan eller sektion. Kontexten tolkas som ett påfört utjämnings-/planeringslager. I kontaktytan mot ovanliggande lager låg en plank, vilken täcktes av en nivå med brandlager, (Profil 3, L2).

Figur 12. VA-schaktet (OS6027) som togs upp strax utanför "Mangelboden". En tredjedel av schaktet var stört sedan tidigare markिंगrepp (och motsvarar schaktet som undersöktes 1989), (se Feldt 1989, fig 5). Skala 1:100.

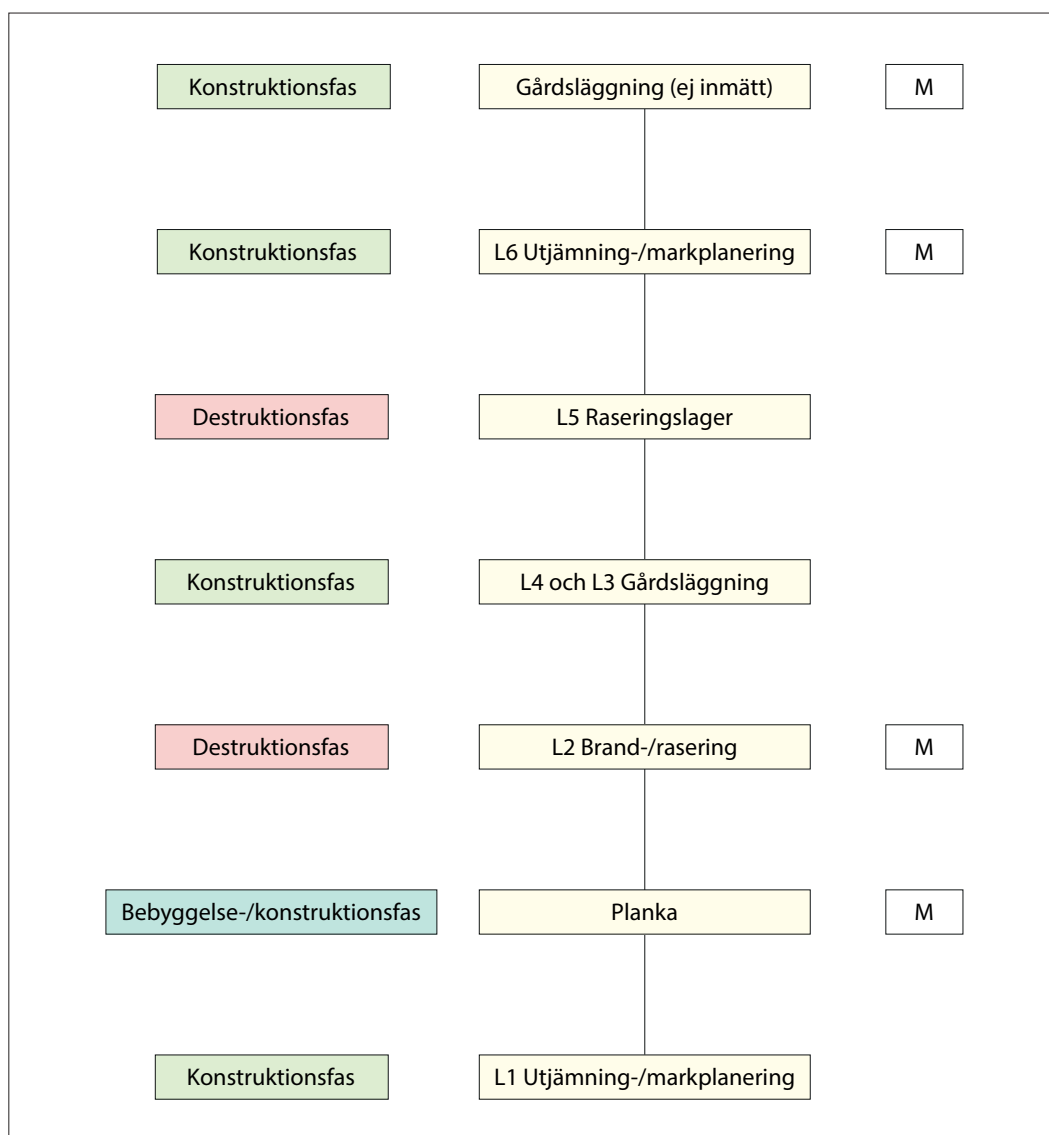
Figur 13. Schaktet för VA-ledning. I bakgrunden syns Mangelboden. Foto mot väster, Helén Romedahl, ÖM.

Brandlagret motsvaras nivåmässigt av det brandlager som noterades inne i Mangelboden och tolkas representera en brunnen byggnad. I VA-schaktet överlagrades brandnivån av två nivåer med gårdslager och gårdsläggning (L3 och L4). Gårdsnivå utgjordes av en stenläggning med rundade stenar. Överlagrande L5 bestod av raseringskomponenter, främst i form av kalkbrukssmul. Raseringen överlagrades av L6 som utgjordes av brun siltig sand som innehöll en del tegelkross och träfragment. Stratigrafiskt motsvaras detta av den fyndrika lagerkontexten L2 inne i *Mangelboden*. Sista nivån innan dagens grusade gårdsplan var en kullerstensläggning som stratigrafiskt motsvaras av stenläggningen inne i *Mangelboden*.

Fyndmaterialet

Som tidigare nämnts ovan innehöll ett av kulturlagren inne i *Mangelboden* en förhållandevis stor mängd kärlfragment av yngre rödgodskeramik. Totalt tillvaratogs 2,7 kg, fördelat på 70 fragment. Kärldatafragmenten kommer från trebensgrytor, skålar, kannor, krukor, bågare och fat. Kärldatafragmenten efter fat dominerar. Övrigt keramiskt material var en bit kakelugnskakel, kritpipskaft av 1700-tals typ samt en stengodsflaska av seltzertyp, även denna med en datering till 1700-tal.

Totalt 14 fragment kunde inte bestämmas till kärldata-typ. För ytterligare detaljer, se fyndtabell, Bilaga 2.

Figur 14. De stratigrafiska relationerna i VA-schaktet. M avser korrelation med lämningar inom Mangelboden.

Avslutande kommentarer

Vid 2023 års undersökning konstaterades flera överensstämmelser med de iakttagelser som gjordes vid 1989 års undersökning (Feldt 1989). Här noterades en bebyggelsenivå på ett djup om ca 0,8–0,9 m djup under dagens markyta och ovan denna en brandhorisont följt av två nivåer med kullerstensläggningar. Man kan vidare konstatera att kulturlagertjockleken här uppgår till minst 1,1 m och att lämningarna börjar på ca 0,1–0,2 m djup. Steril markhorisont framkom inte inom det aktuella schaktdjupet (1,4 m som djupast). Någon exaktare datering av bebyggelsenivån har inte gjorts, men utifrån det faktum att den täcktes av ett lager med 1700-talskeramik så bör den teoretiskt vara från 1600-talet eller äldre.

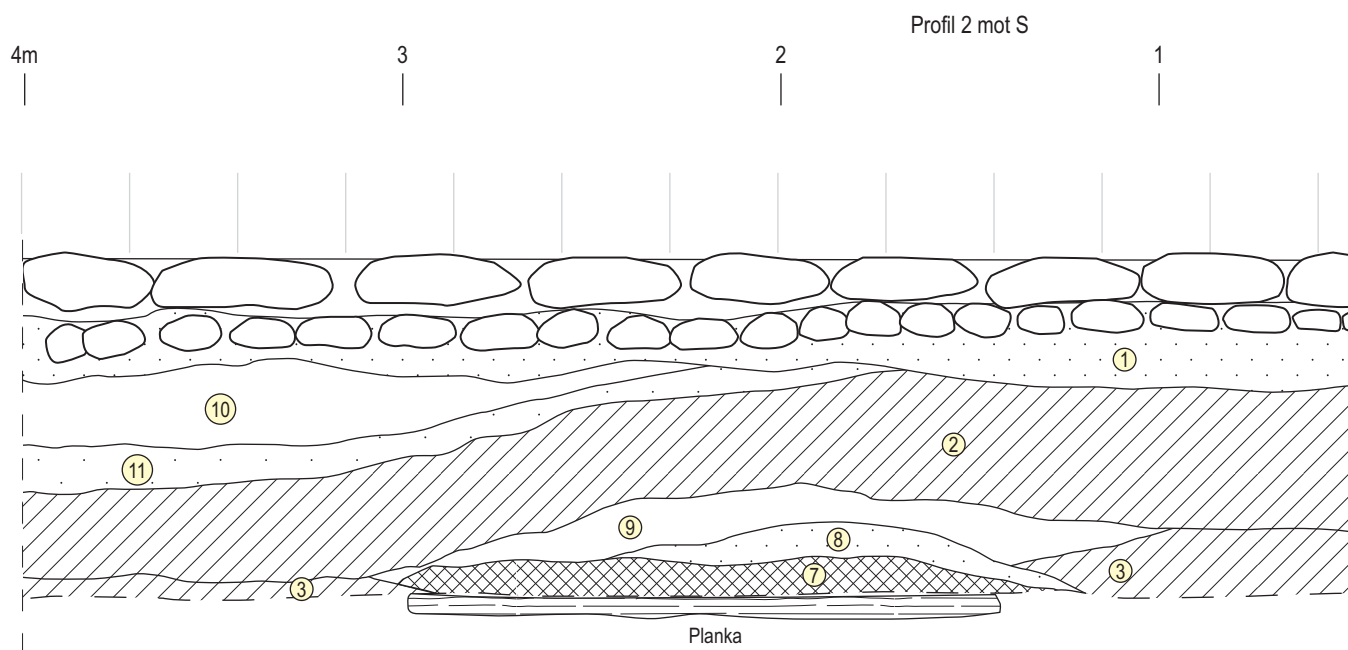
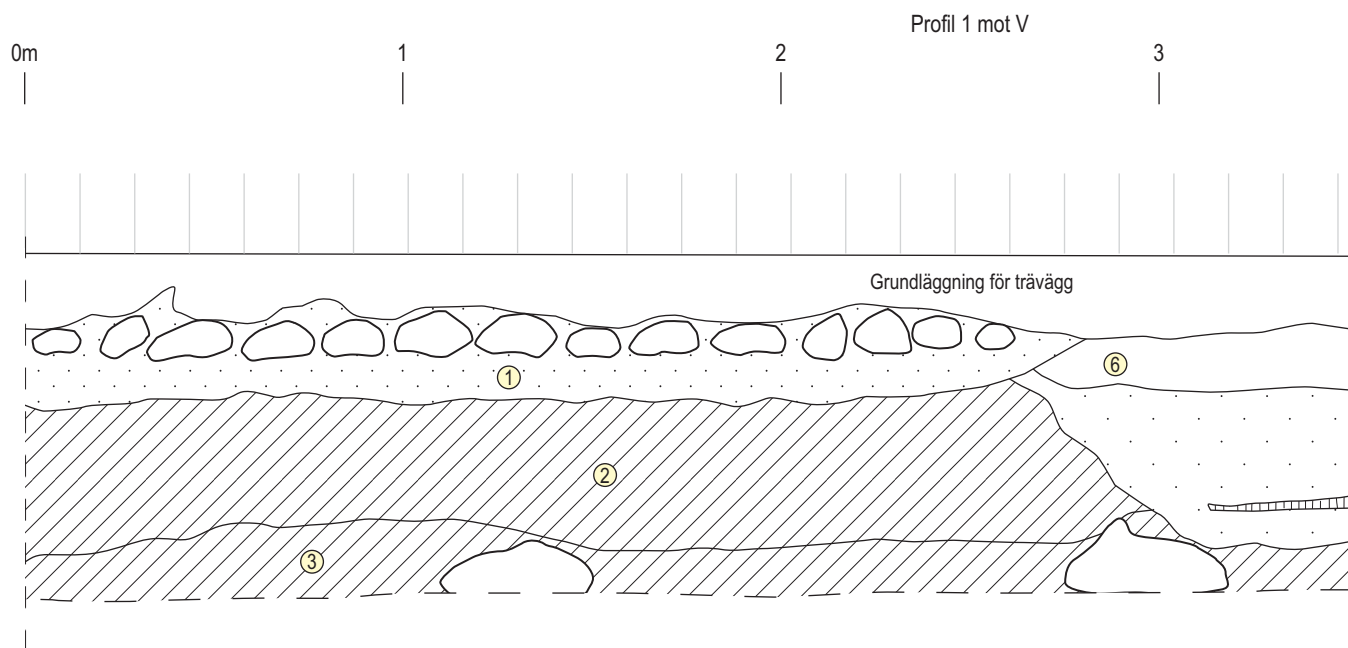
Referenser

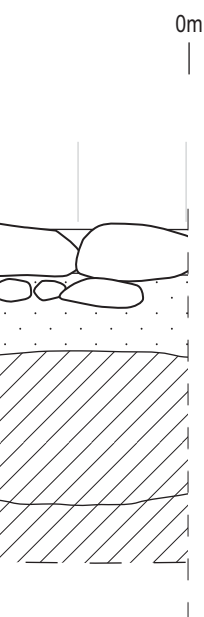
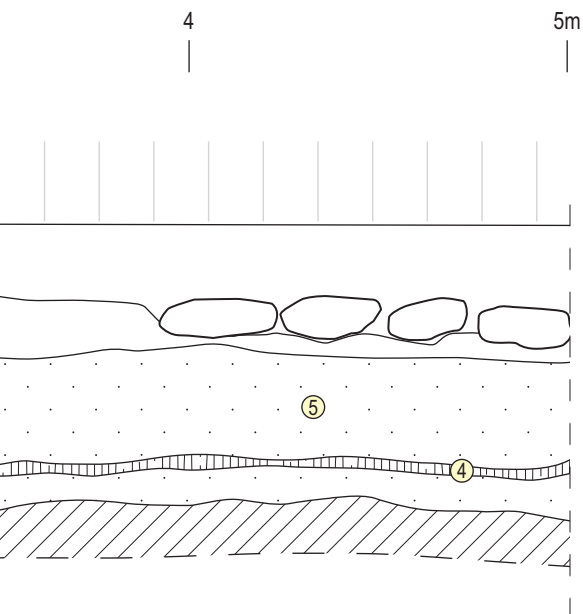
- Feldt, A.-C. 1989. *Antikvarisk kontroll. Kv Nunnan 13 och 15*. Östergötlands museum. Arkivrapport.
- Feldt, A.-C. 1996. *Kv Nunnan 16*. Arkeologisk förundersökning. Östergötlands museum, arkivrapport.
- Fritz, B. 2000a. Det medeltida Vadstena. I: *600 år i Vadstena. Vadstena stads historia från äldsta tider till år 2000*. Red. Göran Söderström.
- Hasselmo, M. 1982. *Vadstena*. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer. Rapport. Medeltidsstaden 36. Stockholm.
- Hörfors, O & Persson, H. 1993. *Kv Nunnan 2–3. Arkeologisk förundersökning*. Östergötlands museum. Arkivrapport.
- Hörfors, O. 2011. *Från pizzerian till teatern. Nya VA-ledningar i Klostergatan*. Östergötlands museum. Rapport 2011:52.
- Karlsson, E. 2019. *Omgestaltung av Storgatan*. Östergötlands museum. Rapport 2019:64.
- Magnusson, M. 2011. *Kv Nunnan 14 i Vadstena*. Östergötlands museum. Rapport 2011:8.
- Räf, E. 2015. *Kvarteret Nunnan 14*. Östergötlands museum. Rapport 2015:14.
- Sjöquist, M. 2015. *Arkeologi kring Rödortnet. Den romanska och den gotiska kyrkan S:t Per*. Östergötlands museum. Arkeologi och byggnadsvård. Rapport 2015:60.
- Stibeus, S. 2000. Vadstena före staden. I: *600 år i Vadstena. Vadstena stads historia från äldsta tider till år 2000*. Red. Göran Söderström.

Historiska kartor

- Ekeboom, J. 1979. Beskrivning till 1705 års karta över Vadstena. Källor till Vadstenas historia nr 1. Föreningen gamla Vadstena.
- LMS Akt D121-1:4. Vadstena 1705. Stadsplan.
- LMS Akt A24:130. Vadstena 1705. Beskrivning till 1705 års kartor.

Bilaga 1. Ritningar

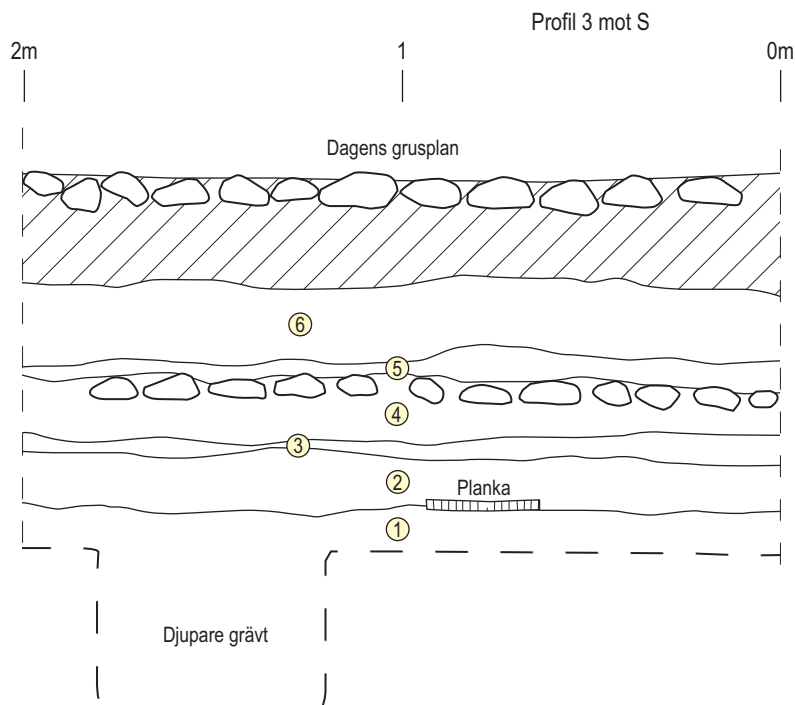

1. Sättsand med mycket blandat fyndmaterial; ljust planglas, yngre rödgods, kritpipsskaft mm.
2. Brungrå, heterogen sand med innehåll av tegelkross och träkol. Rikligt fyndmaterial av 16-1700-talskaraktär, främst 1700-tal. Tolkning: påfört utjämningslager.
3. Ljus, relativt grov sand med tegelkross och träflis. Tolkning: anläggningsnivå för byggnad.
4. Mörkbrunt, lerigt lager. Förmultnat trä?
5. Ljusgrå, siltig sand. På samma stratigrafiska nivå som L2 med mycket 'renare' (avsaknad av komponenter som tegelkross, kol etc).
6. Brunt matjordsaktigt lager. På samma stratigrafiska nivå som sättsanden.
7. Brandlager med bränd sand och kol.
8. Ljus sand.
9. Brun silt med träkol och kalkbruk.
10. Humöst, luckert, matjordsaktigt lager.
11. Ljus sand med tegelkross.

Kv Nunnan 15, Mangelboden
Vadstena stad
Vadstena kommun, Ög
L2010:1734
Profiliritning
Skala 1:20
Dnr 0236/22
2023-01-12 -- 01-13 Helén Romedahl
Renritning Johan Levin

1. Gödligt lager med träflis och/eller större träfragment.
Tolkning: utjämnings/planeringslager.
2. Svart, sotig lera. Sannolikt avsatt brandlager.
3. Grå, siltig sand. Homogent gårdslager/gårdsplan.
4. Ljusgrått, sandigt lerlager. Utgör underlag för stenläggning. Gårdsplan.
5. Tunt lager med raseringskomponenter i form av framför allt kalkbruk.
Primär funktion som utjämningslager över gårdsläggning, alternativt avsatt på plats?
6. Utjämnings/planeringslager bestående av siltig sand innehållande tegelkross och träfragment. Troligen samma som L2 vid mangelboden med 16-1700-talskaraktär.

0 1m

Kv Nunnan 15, schakt för VA
Vadstena stad
Vadstena kommun, Ög
L2010:1734
Profilritning
Skala 1:20
Dnr 0236/22
2023-01-12 -- 01-13 Helén Romedahl
Renritning Johan Levin

Bilaga 2. Fyndlista

ÖM C4821

Fyndnr	Material	Name	Sakord	Del	Dekor	
1	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
2	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
3	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte	Vitlera	
4	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
5	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
6	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
7	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Botten Buk	Vitlera	
8	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Botten Buk	Vitlera	
9	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Botten Buk		
10	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
11	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Botten Buk		
12	Keramik	Yngre rödgods gryta	Trebensgryta	Buk Mynning		
13	Keramik	Yngre rödgods gryta	Trebensgryta	Handtag		
14	Keramik	Yngre rödgods odef. kärl	Kärl	Buk		
15	Keramik	Yngre rödgods krus	Bägare	Botten Buk	Vitlera	
16	Keramik	Yngre rödgods gryta?	Trebensgryta	Buk Mynning		
17	Keramik	Yngre rödgods odef. kärl	Kärl	Buk	Vitlera	
18	Keramik	Yngre rödgods odef. kärl	Kärl	Buk	Vitlera	
19	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte	Vitlera	
20	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte	Vitlera	
21	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte	Vitlera	
22	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
23	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Buk Mynning	Stämpel	
24	Keramik	Yngre rödgods kanna	Kanna	Handtag		
25	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Mynning		
26	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Buk Mynning		
27	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten	Vitlera	
28	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Buk		
29	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte	Vitlera	
30	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte		
31	Keramik	Yngre rödgods fat?	Fat	Botten		
32	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Botten	Vitlera	
33	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Brätte		
34	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Buk Mynning		
35	Keramik	Yngre rödgods skål ?	Kärl	Brätte		
36	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
37	Keramik	Yngre rödgods odef. kärl	Kärl	Buk		
38	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten		
39	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten Brätte	Vitlera	
40	Keramik	Yngre rödgods gryta	Trebensgryta	Fot		
41	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten	Vitlera	

	Antal	Vikt (g)	Findstatus	Anmärkning
	1	85	Lager 2 Mangelboden	Engobe
	1	102	Lager 2 Mangelboden	Hemring samt målad dekor
	1	35,8	Lager 2 Mangelboden	Hemring
	1	51	Lager 2 Mangelboden	Piplersdekor
	1	45,5	Lager 2 Mangelboden	Hemring
	1	52	Lager 2 Mangelboden	Målad dekor
	1	65,7	Lager 2 Mangelboden	Målad dekor
	1	48	Lager 2 Mangelboden	
	1	94,7	Lager 2 Mangelboden	Brun och grön blyglasyr
	1	68	Lager 2 Mangelboden	Hemring samt ristad dekor
	1	151,8	Lager 2 Mangelboden	Glasyr insida och utsida samt i botten
	1	78	Lager 2 Mangelboden	Mörkbrun glasyr
	1	87,6	Lager 2 Mangelboden	
	2	119,8	Lager 2 Mangelboden	Grön glasyr på utsida och insida. Tjock kärlvägg
	1	50,3	Lager 2 Mangelboden	Liten bägare äggkopsliknande
	1	26,7	Lager 2 Mangelboden	
	7	111,3	Lager 2 Mangelboden	Märkligt kärl
	2	111,4	Lager 2 Mangelboden	Jmf. fnr 17
	1	35,8	Lager 2 Mangelboden	Vågbandsdekor
	1	17,2	Lager 2 Mangelboden	
	1	9,2	Lager 2 Mangelboden	
	1	23,5	Lager 2 Mangelboden	Ristad samt målad dekor. Växtmotiv
	1	19,2	Lager 2 Mangelboden	Liten skål. Glasyr på in-och utsidan
	1	21	Lager 2 Mangelboden	Äldre rödgods? Mörkgrön glasyr
	1	31,9	Lager 2 Mangelboden	
	1	33,8	Lager 2 Mangelboden	
	1	26,6	Lager 2 Mangelboden	
	1	19	Lager 2 Mangelboden	Mörkgrön glasyr
	1	8,4	Lager 2 Mangelboden	
	1	8,6	Lager 2 Mangelboden	
	1	11,9	Lager 2 Mangelboden	Påmålad dekor
	1	33,6	Lager 2 Mangelboden	
	1	2,8	Lager 2 Mangelboden	
	1	45	Lager 2 Mangelboden	Brun glasyr
	1	13	Lager 2 Mangelboden	
	1	16,1	Lager 2 Mangelboden	
	1	30,8	Lager 2 Mangelboden	
	2	75,7	Lager 2 Mangelboden	Koncentriska cirklar i botten
	1	25,7	Lager 2 Mangelboden	
	1	39	Lager 2 Mangelboden	
	1	8,8	Lager 2 Mangelboden	Koncentriska cirklar

Fyndnr	Material	Name	Sakord	Del	Dekor	
42	Keramik	Yngre rödgods skål	Skål	Botten Brätte		
43	Keramik	Yngre rödgods gryta?	Trebensgryta	Buk		
44	Keramik	Yngre rödgods odef. kärl	Kärl	Buk		
45	Keramik	Kakelugnskakel	Kakelugn			
46	Piplera	Kritpipor	Kritpipa	Huvud Skaft		
47	Keramik	Stengods seltzerflaska	Flaska	Buk		
48	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten	Vitlera	
49	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Brätte		
50	Keramik	Yngre rödgods fat	Fat	Botten		
51	Keramik	Yngre rödgods kruka	Kruka	Brätte Buk		
52	Keramik	Yngre rödgods gryta	Trebensgryta	Brätte Buk Handtag		

	Antal	Vikt	Fyndstatus	Anmärkning
	1	64	Lager 3 Mangelboden	
	1	31,3	Lager 3 Mangelboden	
	1	7,5	Lager 3 Mangelboden	
	2	73,5	Lager 2 Mangelboden	Grön och brunglaserad
	9	29	Lager 2 Mangelboden	Pipor av 1700-talstyp
	1	202	Lager 2 Mangelboden	
	1	77,2	Lager 2 Mangelboden	Koncentriska cirklar i botten
	1	53,1	Lager 2 Mangelboden	
	1	37,9	Lager 2 Mangelboden	
	1	68,3	Lager 2 Mangelboden	
	1	110,8	Lager 2 Mangelboden	

Östergötlands museum har under perioden december 2022 – maj 2023 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i kv Nunnan 15 inom Vadstena stadslager, (L2010:1734). Arbetet utfördes i samband med två olika markingrepp – sänkning av golvytor i en träbyggnad från 1800-talet (den s k *Mangelboden*) och schaktningar för vatten och avlopp på anslutande gårdsyta. I *Mangelboden* framkom välbevarade kulturlager och rikligt med fynd av 1700-talstyp, framförallt keramik. Här framkom även möjliga spår efter en byggnad. På gårdsytan uppgick kulturlagertjockleken till minst en meter med bl a äldre gårdsbeläggningar och ett brandlager.

ISSN 1403-9273

Rapport 2023:22

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM